

ORDU

SANAYİ 4.0'İ TARIMSAL ÜRETİMDE UYGULAMAYI HEDEFLİYOR

Ordu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Servet Şahin "Ekonomimizin bel kemiği olan fındığın katma değersiz olarak ihracatta yerini alması öncelikli sorunumuzdur" derken Ordu Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ziver Kahraman ise "Sanayi 4.0'ın tarımsal üretime uygulanması hususunda oluşan fikrimiz ekseninde proje hazırlığı içindeyiz" diye konuştu.

Fotoğraflar: ORDU TSO, ORDU TB

“OSB'lere ivedilikle yeterli kaynak aktarılmalı”

Ordu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Servet Şahin, “Sanayi ve teknolojiye dayalı ürünlerin üretilebilmesi, ilin, bölgenin ve hatta ülkenin ekonomik kalkınmasına katkı sunulabilmesi için yatırım kararı çıkarılan OSB'lere ivedilikle yeterli kaynağın aktarılması ve faaliyete geçirilmesi gerekmektedir” dedi.

Ordu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Servet Şahin, “Ekonomimizin bel kemiği olan fındığın katma değersiz olarak ihracatta yerini alması öncelikli sorunumuzdur” diye konuştu. Ordu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Servet Şahin, sorularımızı şöyle yanıtladı:

**Ordu'nun ticari hayatını değerlendirebilir misiniz?
Hangi sektörler öne çıkıyor?**

Ordu ili tarım ağırlıklı bir ekonomiyeye sahiptir. İlimizin ekonomisinde sanayi sektörü, tarım, hizmet ve inşaat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Sanayi sektörü diğer sektörler arasında daha küçük bir paya

sahiptir ve sanayi sektörüne yönelik özel sektör yatırımları da gıda ürünleri imalatı, orman ürünleri ve mobilya sanayi, hazır giyim imalatı, madencilik ve toprağa dayalı sanayi, çimento ve hazır beton imalatı sektörlerinde yoğunlaşmıştır. Bilindiği gibi tarım sektörümüz büyük ölçüde fındık üretimine dayalıdır.

Hizmet sektörünü öne çıkaran ise Ordu'nun turistik yapısıdır. Sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel değerler gözetildiğinde turizmin gelişmesine olanak sağlayacak tüm potansiyele sahiptir. Bu da son yıllarda turizm sektörünün ilin ekonomisine katkısını büyük ölçüde artırmıştır. Son yıllarda tüm bu saydıklarımıza ek olarak bal sektörü de önemli bir gelişme göstermeye başlamıştır.

Kentin öncelikli sorunlarını öğrenebilir miyiz?

Ekonomimizin bel kemiği olan fındığın katma değersiz olarak ihracatta yerini alması öncelikli sorunumuzdur. Biz fındığın katma değer kazanarak sanayi ürünü olarak satılmasını, ihraç edilmesini hedefliyoruz.

Bir ilin ve özellikle Ordu ilinin ekonomik gelişmesi sadece tarım ürünleri ile değil, orta-yüksek ve yüksek teknolojik ürünlerin üretilmesi ile mümkündür. İlimizde Ordu OSB ve Fatsa OSB olmak üzere iki adet OSB faaliyet göstermekte olup, doluluk oranı yüzde 100'dür. 2016 yılında yatırım kararı çıkarılan Ordu 2. OSB, Fatsa OSB Genişleme Alanı ve Ünye OSB için günümüze kadar belirli miktarda ödenek çıkarılmış olup OSB'lerin tamam-

lanması için yeterli değildir.

Sanayi ve teknolojiye dayalı ürünlerin üretilmesi, ilin, bölgenin ve hatta ülkenin ekonomik kalkınmasına katkı sunabilmesi için yatırım kararı çıkarılan OSB'lere ivedilikle yeterli kaynağın aktarılması ve faaliyete geçirilmesi gerekmektedir.

“Uluslararası standartlarda bir limana ihtiyaç var”

İl sınırları içinde liman konusunda tam bir gelişme sağlanabilmiş değildir. İlin daha fazla ihracatı daha kolay yapabilmesi için uluslararası standartlarda bir limana ihtiyaç vardır. Ayrıca orta ölçekli kruvaziyer ve feribot limanının yapılmasının turizm, ticaret ve lojistik sektörümüzün gelişmesi için acil ve önemli bir tedbir olarak görülmelidir. Bu noktada il içinde nerede olması gerektiğine dair iç çekişmeler ile daha fazla zaman kaybedilmemeli ve gereken adımlar atılmalıdır.

Halen yatırımları devam eden ve ilimizin sosyo-ekonomik yapısı için büyük önem arz eden Akdeniz-Karadeniz duble yolunun Ordu-Sivas hattı çalışmalarının hızlandırılarak bir an önce bitirilmesi ve 2020 yılında bu yolun güvenli trafik seferine açılması çözülmesi gereken önemli sorun olarak arz etmektedir.

Üniversitemizde bir mühendislik fakültesi bulunmamaktadır. Özellikle bilgisayar mühendisliği, elektrik-elektronik mühendisliği, endüstri mühendisliği ve gıda mühendisliği gibi bölümleri de içeren bir mühendislik fakültesinin olması işlenmiş gıda ürünlerini üreten işletmelerimize Ar-Ge ve yeni ürün geliştirme noktasında önemli destek verecektir.

Gerek insanların seyahatlerinde gerekse ticari malların istenilen zamanda istenilen noktalara ulaştırılmasında demiryolu taşımacılığı önemli bir yere sahiptir. Diğer Doğu Karadeniz illerinde olduğu gibi Ordu ilimiz de maalesef bu imkâna sahip değildir. Samsun-Sarp demiryolu projesi ile Doğu Karadeniz bölgesindeki illerde ticaretin hızlanması gerçekleşecektir. Bu illere daha fazla turist gelecektir. Bölgede turizm sektörüne yatırımların artması beklenebilir. İller arasında ulaşımın hızlı ve kolay olması bölgedeki havaalanlarının da kullanımını artıracaktır. Samsun, Ordu ve Trabzon'daki havaalanlarına gelen insanlar buralardan hızlıca diğer il ve ilçelere tren ile gidebilecektir. Eğer bölgenin doğal güzellikleri dikkate alınarak bu proje gerçekleştirilir ise demiryolu, mevcut karayollarının sıkışıklığını azaltacak ve hava kirliliğine olumlu katkıda bulunacaktır. Karayollarında trafik yükünün azalması bu yolların bakım ve onarım giderlerinin azalmasını sağlayacaktır. Aynı zamanda azalan karayolu trafiği ile kazalarda da bir düşme olabilecektir. Sarp'a kadar giden demiryolu sayesinde Gürcistan ve Azerbaycan gibi ülkeler ile ticari faaliyetler güçlenecektir. Bu demiryolunun bütün bu faktörler dikkate alındığında çevreci ve verimli olacak şekilde iyi hazırlanarak tamamlanmasının bölgeye ve ülkeye katkısı çok olacaktır. Bir an önce bu projenin tamamlanması gerekmektedir.

Odanızın Ordu'nun Marka Kent olması için yaptığı çalışmaları anlatır mısınız?

2009 yılında başlayan proje çalışmalarına yetişmiş insan kaynağı ile hız veren Ordu TSO; Ordu'nun marka kent olabilmesi için, lobicilik faaliyetlerinin yanı sıra, Kalkınma Ajansı, Avrupa Birliği, Ticaret Bakanlığı ve

“*Fındığın sanayi ürünü olarak ihraç edilmesini hedefliyoruz.*”

diğer hibe veren finans kuruluşlarından kaynak oluşturarak günümüze kadar yaklaşık 20 projeyi başarılı şekilde yürütmüştür.

Butik çikolatanın yaygınlaşması ve Ordu ilinin çikolata ile de anılması için “İş’de Kadınlar”, “Butik Çikolatanın Türkiye’ye Açılan Kapısı”, “Kadınlar İş Başında”, Yine Fındık Ürününün tanıtımı için; Ordu’da “Aflatoksinsiz Fındık”, turizm değerlerinin tanıtılması amacı ile “Karadeniz Turizmde Yeni Ufuklar” projeleri Ordu ilinin Marka Kent olma yolunda başlatılan başarılı projeler arasında yerini almıştır.

Koronavirüs ile ilgili hangi önlemleri aldınız?

İlk olarak ofis ortamlarımızı sosyal mesafe kuralına göre ayarladık. Üyelerimizin ve çalışanlarımızın sağlığı için tüm hijyen tedbirlerini alarak çalışma saatlerimizi 10.00-16.00 olarak düzenledik ve dönüşümlü çalışma sistemini uyguladık.

Üyelerimize koronavirüs sürecinde alınması gereken önlemleri içeren bilgilendirme broşürleri, afişleri dağıttık.

TOBB işbirliği ile bu süreçte üyelerimizden gelen talepleri ilgili Bakanlıklara ilettik.

Ayrıca bildiğiniz gibi bu süreçte üyelerimizin bu zorluğu daha az hasarla atlatabilmeleri için Birliğimiz tarafından organize edilen TOBB Nefes Kredisini imkânıyla üyelerimizin biraz da olsa rahat nefes alabilmeleri için gerekli çalışmalara katkı sunduk.

“Ordu, Marka Kent olma potansiyeli taşımaktadır”

Ordu Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ziver Kahraman, “Ordu, fındıkta yaratacağı ürün çeşitliliği ile Marka Kent olma potansiyeli taşımaktadır. Ordu için Marka Kent argümanınının fındık olduğu kanaatindeyiz” diye konuştu.

Ordu Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ziver Kahraman, “Niyetimiz ve arzumuz, fındık üretim artıkları ve atıklarının değerlendirilmesi hususunda da farkındalık yaratıp marka yaratmaktır” diye konuştu. Ziver Kahraman sorularımızı şöyle yanıtladı:

Ordu’nun tarım ve hayvancılık potansiyelini değerlendirebilir misiniz?

Ordu’da yaklaşık 230 bin hektar arazide yaklaşık 200 bin ton fındık üretilmektedir. Şu hâliyle, dünya fındık üretiminde tek tabanca olan Türkiye’de en fazla fındık Ordu’da üretilmektedir (Yaklaşık yüzde 30’u).

Fındık, sarp arazilerimiz için en uygun ve en verimli tarımsal üretilmektedir. Bunun yanında likiditesi güçlü bir ihraç ürünü de olmasından dolayı; özellikle 1960’lardan sonra üretim alanı ve ekonomik kıymeti hızla artmıştır. Bu artış fındığa dayalı ticaret ve sanayiye de geliştirmiş, birçok sektör ve tarımsal üretim fındığın yanında yan gelir noktasında kalmıştır. Fındık alternatifi olmayan güçlü bir üründür. Bu güç ekonomik ve sosyal anlamda bir potansiyelken siyasete de yön verebilmektedir.

Ordu ilinin tamamında fındığa dayalı yaklaşık 500 işletme bulunmaktadır. Bunlar arasında imalatçılar ile ihracatçı büyük işlet-

meler de vardır. Çiftçi Kayıt Sistemi’ne kayıtlı 140 bin fındık üreticisi bulunmaktadır. Fındık, tarım ürünleri arasında hem üretim hem de ticaret yönüyle lider olduğumuz ve ekonomik anlamda stratejik öneme haiz bir üründür. Sarp’tan İstanbul’a kadar bir coğrafi bölgenin en temel üretim ve ticaret kalemidir. Doğrudan ve dolaylı olarak 8 milyon insanın fındıkla iştiğal ettiği tahmin edilmektedir. Şu hâliyle ürün çeşitliliği sağlanması, katma değer kazandırılıp da pazar genişliğinin artırılması gibi birçok hususta ciddi potansiyellere sahiptir.

Arazilerinin büyük çoğunluğu yüksek eğimli ve bu eğimli arazide fındık tarımı tercih edilmiş olduğundan dolayı hayvancılık gelişmemiştir. Ordu geniş fındık bahçeleri ve el değmedik yaylalarıyla büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın gelişmesi adına ciddi bir potansiyel taşımaktadır. Ancak son zamanlarda yumurta üretimi amaçlı tavuk çiftlikleri dikkat çekmeye başlamıştır. Bir diğer dikkat çekilecek konu da “Kafes balıkçılığı”dır. Bunun yanında açık deniz ve iç sularda da balıkçılık yapılmaktadır. Balığın işlendiği ve katma değer kazandırıldığı ve pazara arz edildiği bir sektörel yapı yoktur.

Türkiye’de en çok bal Ordulu arıcılar tarafından üretilmektedir. Fındık ve balın en fazla üretildiği bu coğrafyada bu avantaj bir arada kullanılarak yeni ürünlerin elde edilmesiyle marka yaratılması ciddi bir potansiyeldir. Ülkemizde Yalova’dan sonra en fazla kivi üretildiği kent de yine Ordu’dur. Kivi, besleyici özellikleri ve farklı formuyla meyve suyundan, cipse kadar önemli bir potansiyeldir.

“ *Biyokütle enerji tesisi kurulabilmesi adına bir fizibilite çalışması yürütüyoruz.* ”

Ordu'nun "Marka Kent" olması için Borsanız hangi çalışmaları yürütüyorsunuz?

Ticaret Borsaları, hayatın "ticaret" yönünde yer almaktadır. O nedenle de Marka Kent serüveninde ticari mevzulara kafa yormaktayız. Fındığı bir avantaj olarak görüp, olayın merkezine fındığı koymaktayız. Fındık ve bal odaklı yeni ürünler elde ederek bu ürünlerle marka yaratılması hususunda farkındalık çalışmaları yaptık. Bu alanda çaba gösteren firmalarımıza talep etmeleri hâlinde danışmanlık hizmeti taahhüdümüz mevcuttur.

Dünyanın en kaliteli fındığını en çok üreten ve buna büyük oranda ekolojik avantaja sahip olmak önemli bir potansiyeldir. İşte bu anlayış içerisinde en kaliteli türün en yüksek verimde ve sürekli elde edilebilmesi adına AB fonlarından destekli projeler yürütüp örnek fındık bahçesi tesis ederek üstünlüğümüzü taçlandırmaya çalışıyoruz. Üniversitemiz başta olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşları da dâhil ettiğimiz projelerimiz, zamanı geldiğinde o niteliksel değişimi de yaratacaktır. Beklenen ve hedeflenen değişim için yani "Marka Kent" yaratmak için kurumsal anlamda hazırlığımızı da yapıyoruz. Çağdaş Borsacılık anlayışı içerisinde etkin kurum olmak adına alt yapımızı güçlü ve nitelikli tutmaktayız. Marka Kent vizyonu noktasında tüm algılarımız açık ve sorumluluk karinesi içinde

davranmaktayız. Fındık bahçelerindeki atıklar ile zürüfların ciddi anlamda biyoenerji kaynağı olduğundan hareketle biyokütle enerji tesisi kurulabilmesi adına bir fizibilite çalışması yürütmekteyiz. Niyetimiz ve arzumuz, fındık üretim artıkları ve atıklarının değerlendirilmesi hususunda da farkındalık yaratıp marka yaratmaktır.

Sanayi 4.0'ın tarımsal üretime uygulanması hususunda oluşan fikrimiz ekseninde proje hazırlığı içindeyiz. "Tarım 4.0" şeklinde özetlenecek bu çalışma bu alanda kentimize bir değer katacaktır. Fındık deyince akla ilk gelen ürün çikolatadır. Ordu merkezli bir çikolata markasıyla Marka Kent vizyonu her zaman tarafımızdan desteklenmiştir. Bu kapsamda yürütülen Çikolata Park projesinin de içinde yer almaktayız.

Marka Kent olma yolunda Ordu'nun önceliği ne olmalı?

Bir kentin marka olması ve daha da önemlisi marka değerinin sürdürülebilir olması, bu süreçte mevcut durumunu ve potansiyellerini ne kadar ve ne derecede kullandığına bağlıdır. Marka Kent olmak, yoktan var etmek gibi bir şey değildir. Var olanı ya da potansiyeli öne çıkarmak, önemli kılabilir. Ordu için Marka Kent argümanının fındık olduğu kanaatindeyiz. Koronavirüs süreci ardından başta fındık olmak başlıklar sistemini güçlendiren ve koruyan gıdalar öne çıkmıştır. Krizlerin fırsat da barındırdığı tecrübesinden hareketle Ordu, fındıkta yaratacağı ürün çeşitliliği ile Marka Kent olma potansiyeli taşımaktadır.

Ordu, yönünü mevcut potansiyellerine dönerek marka arayışı içinde olmalıdır.

İthal veya transfer doneleri kente monte etmeye çalışmak markalaşma sürecine hiçbir katkı sağlamayacaktır. "Ordu Kivisi", "Ordu Tostu", "Ordu Balı" gibi kendi markasını yaratmış ürünlerimizden feyz alınarak bu süreç işletilmelidir.

Koronavirüs ile ilgili aldığınız önlem ve yaptığınız çalışmaları anlatır mısınız?

Koronavirüs süreci ne yazık ki hâlâ geçmiş değildir. Bu kâbusun insanlığı daha ne kadar süre tehdit edeceğini hiç kimse kestirememektedir. Ülkemizde ilk vakanın resmen görüldüğü 11 Mart 2020 tarihi ardından hemen "Prosesler için risk ve fırsatlar" başlığı altında mevcut durumun tespitiyle, alınacak önlemleri tespit ederek yazılı hâle getirdik.

Virüs ile mücadelede en etkin yöntem mesafe, izolasyon, maske kullanımı ve hijyendir. Bu unsurlara en başından sınıksız riayet ettik ve hâlâ da aynı hassasiyeti sürdürmekteyiz. Bu sayede bir çalışmamız enfekte olmadı ve hizmet sürekliliğimiz aksamadı.

Uzaktan çalışma imkânı yaratıldı. Belge transferinin mümkün mertebe elektronik ortamdan yapılması, organ toplantıları ve personel toplantılarının, eğitimlerin online olarak gerçekleştirilmesi; düzenli olarak tüm iş yerinin dezenfekte edilmesi gibi genel olarak önerilen aksiyonlar hemen alındı ve ısrarla sürdürülmektedir. Bununla birlikte üyelerimize düzenli olarak bilgilendirme yapıp farkındalık yaratılmaya çalışılmıştır. Virüsle etkin mücadele noktasında başlatılan kampanyalara destek olunmuş, sağlık çalışmalarımızın elini güçlendirecek malzeme temini sürecinde sorumlu davranılmıştır.

